

Architektura

ČESKÝ KAKTUS V JERUZALÉMĚ

ARCHITEKT MARTIN RAJNIŠ BUDUJE V JERUZALÉMĚ ROZHLEDNŮ VE TVARU KAKTUSU. STAVBU INICIOVALO ČESKÉ CENTRUM V TEL AVIVU, VEDENÉ FILMAŘEM LUKÁŠEM PŘIBYLEM. TEN V IZRAELI KONČÍ, NAHRADÍ JEJ ROZHLASOVÝ REDAKTOR ROBERT MIKOLÁŠ.

Magdalena Čechlovská
magdalena.cechlovska@economia.cz

A si těžko by si mohl architekt Martin Rajniš splnit krásnější stavitelský sen, než je jeho právě dokončovaná věž ve tvaru kaktusu. Dřevěnou konstrukci především vztyčili dělníci v centru Jeruzaléma.

„Postavit něco nového ve tři tisíce let starém městě, to je velká věc. A také symbol, neboť věže se na tomto území staví už osm tisíc let,“ říká Lukáš Přibyl, šéf Českého centra v izraelském Tel Avivu, jenž stavbu originálního architekta realizuje. Rajniš je například autorem nové Poštovny na Sněžce, vzducholodi na střeše pražského Doxu a desítek dalších dřevěných staveb.

Rajnišova věž je nejvýznamnějším kulturním projektem Česka v Izraeli od devadesátých let, kdy byly mezi oběma zeměmi obnoveny diplomatické vztahy. Přibyl se tak efektně loučí se svým působením v Českém centru, kde pracoval od února 2013. V prosinci mu skončí smlouva, vystřídá jej Robert Mikoláš, zahraniční redaktor Českého rozhlasu.

„Bude to krásný kontrast kamenného města a dřevěné stavby,“ usmívá se končící šéf, který architekta inspiroval. „Ukazoval jsem mu kaktusy sabra, ke kterým jsou přirovnávání Izraelci: navenek jsou pichlaví, ale uvnitř milí, sladcí, právě jako jedlý kaktus sabra,“ říká Přibyl. Rozhledna připomíná kaktus v květu, dřevěné markýzy na vrcholku věže, které budou při slunném počasí návštěvníkům stínit a při nepohodě se přiklopí, mají připomínat okvětní lístky.

Rozhledna má navíc exkluzivní místo. Stojí v prostoru Hansen Housu. „To je areál centra pro mladé umění, bývalé leprosárium – nemocnice pro nemocné leprou –, které přestalo fungovat v polovině minulého století,“ popisuje ředitel Českého centra v Tel Avivu. „Je to fantastické místo, z věže bude výhled na velkou část nového Jeruzaléma.“

Pod rozhlednou vznikne prostor pro další aktivity – workshopy či například projekce všeho druhu. Pro slavnostní otevření, které je plánováno na 10. listopadu, se chystá videomapping.

Jeruzalémská rozhledna není příliš náročná po stavební stránce, zato byla nesmírně obtížná administrativně. Pomohly velmi dobré vztahy s magistrátem města Jeruzalém, který obstaral „neuvěřitelné množství“ razítek a povolení.

Je až podezřelý, kolik „nadstandardně dobrých vztahů“ Lukáš Přibyl za téměř pětiletou službu v Izraeli posbíral. Ačkoliv při včerejší prezentaci v pražském ústředí Českých center o všech úspěších hovořil v množném čísle, většinu času pracoval sám.

Ročně stihl zorganizovat až padesát kulturních akcí, které například letos stály jedenáct milionů korun. To je víc než jedenáctkrát tolik, kolik činí rozpočet jeho úřadu. „Na dobré akce se dají vždycky sehnat peníze,“ říká jednoduše končící šéf.

Věž na rozloučenou

Rozhledna navržená architektem Martinem Rajnišem je jedním z posledních projektů šéfa Českého centra v Tel Avivu Lukáše Přibyla. Historik a filmař, autor Českým lvem oceněné dokumentární série Zapomenuté sporty, se v lednu vrací do Česka. Má rozeepsaný scénář, chtěl by se věnovat hranému filmu.

Vizualizace: České centrum Tel Aviv

Jeho strategií je spolupráce se silnými partnery. Například vystoupení pražského cirkusového divadla La Putyka se uskutečnilo v rámci největší přehlídky v zemi nazvané Izrael festival. „Vede ho můj kamarád Ejal Šer, syn prvního velvyslance v Československu Joela Šera. Také on má blízko k Česku,“ vysvětluje Přibyl zákulisí vystoupení La Putyka, pro které se podařilo zabrat hlavní jeruzalémské náměstí, na němž se postavilo velké pódium. Vystoupení La Putyka, na které se přišlo podívat několik tisíc diváků, se ale málem neuskutečnilo, neboť bednu s rekvizitami dlouho zadržovali na celnici.

„Do Izraele se všechno musí vozit letecky a proclívání, to je noční můra,“ říká Přibyl, který prý proto raději než výstavy vozí do Izraele lidi. Na jeho pozvání ve Svaté zemi

vystupoval spisovatel Jáchym Topol, režisér Petr Zelenka, hudebnice Iva Bittová nebo také třicetičlenný orchestr The Tap Tap.

Přízeň jeruzalémských úřadů se ukázala i předloni, když na popud Českého centra nechaly pojmenovat jedno z náměstí po Václavu Havlovi. „Museli jsme na to dostat výjimku, v Jeruzalémě se veřejné prostory nepojmenovávají po cizích státnících, aby si politicky nezavdali,“ říká ředitel.

Přibyl také pomáhá při sjednání koprodukční smlouvy mezi Českou republikou a Izraelem na poli kinematografie. „Izraelští filmaři se umějí dostat do americké distribuce, my bychom jim zase mohli pomoci dosáhnout na evropské granty,“ říká odcházející šéf Českého centra v Tel Avivu Lukáš Přibyl. Smlouva je již před podpisem.